

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता, पद, जटा, घन पाठः

3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - वैकृतविधीनामभिधानं

Contents

1	TS 3.3.1.1	4
2	TS 3.3.1.2	4
3	TS 3.3.2.1	6
4	TS 3.3.2.2	7
5	TS 3.3.3.1	7
6	TS 3.3.3.2	8
7	TS 3.3.3.3	9
8	TS 3.3.4.1	10
9	TS 3.3.4.2	11
10	TS 3.3.4.3	12
11	TS 3.3.5.1	13
12	TS 3.3.5.2	13
13	TS 3.3.5.3	14

14	TS 3.3.5.4	15
15	TS 3.3.5.5	16
16	TS 3.3.6.1	17
17	TS 3.3.6.2	17
18	TS 3.3.6.3	18
19	TS 3.3.7.1	19
20	TS 3.3.7.2	20
21	TS 3.3.7.3	21
22	TS 3.3.8.1	22
23	TS 3.3.8.2	23
24	TS 3.3.8.3	24
25	TS 3.3.8.4	25
26	TS 3.3.8.5	26
27	TS 3.3.8.6	27

28	TS 3.3.9.1	27
29	TS 3.3.9.2	28
30	TS 3.3.10.1	29
31	TS 3.3.10.2	30
32	TS 3.3.11.1	31
33	TS 3.3.11.2	32
34	TS 3.3.11.3	33
35	TS 3.3.11.4	34
36	TS 3.3.11.5	35

1 TS 3.3.1.1

TS 3.3.1.1

Samhita Paata

अ॒ग्रे तेज॑स्विन् तेज॒स्वी त्वं दे॒वेषु॑ भू॒यास्तेज॑स्वन्तं॒ मामा॑युष्मन्तं॒ वर्च॑स्वन्तं॒ मनु॑ष्येषु कुरु दी॒क्षायै॑
च त्वा॒ तप॑सश्च तेज॑से जुहोमि तेजो॒विद॑सि तेजो॑ मा॒ मा हा॑सीन्माऽहं तेजो॑ हा॒सिषु॑ मा मां तेजो॑
हासी॒दिन्द्रो॑जस्विन्नो॒जस्वी त्वं दे॒वेषु॑ भू॒या ओज॑स्वन्तं॒ मामा॑युष्मन्तं॒ वर्च॑स्वन्तं॒ मनु॑ष्येषु कुरु ब्रह्म॑णश्च
त्वा क्ष॒त्रस्य॑ चौ - []

Pada Paata

अ॒ग्रे । तेज॑स्विन् । तेज॒स्वी । त्वम् । दे॒वेषु॑ । भू॒याः । तेज॑स्वन्तम् । माम् । आयु॑ष्मन्तम्
। वर्च॑स्वन्तम् । मनु॑ष्येषु । कुरु॑ । दी॒क्षायै॑ । च । त्वा॒ । तप॑सः । च । तेज॑से । जुहो॑मि
। तेजो॒विदि॑ति तेजः - वि॒त् । अ॒सि । तेजः॑ । मा॒ । मा । हा॑सीत् । मा । अ॒हम् । तेजः॑ ।
हा॒सिषु॑म् । मा । माम् । तेजः॑ । हा॑सीत् । इन्द्र॑ । ओज॑स्विन् । ओज॒स्वी । त्वम् । दे॒वेषु॑
। भू॒याः । ओज॑स्वन्तम् । माम् । आयु॑ष्मन्तम् । वर्च॑स्वन्तम् । मनु॑ष्येषु । कुरु॑ । ब्रह्म॑णः
। च । त्वा॒ । क्ष॒त्रस्य॑ । च ।

2 TS 3.3.1.2

TS 3.3.1.2

Samhita Paata

- ज॒से जु॒हो॒म्यो॒जो॒वि॒द॒स्यो॒जो॒ मा॒ मा॒ हा॒सी॒न्मा॒ऽह॒मो॒जो॒ हा॒सि॒षं॒ मा॒ मा॒मो॒जो॒ हा॒सी॒थ॒ सूर्य॑ भ्राज॒स्विन्
 भ्राज॒स्वी त्वं॑ दे॒वेषु॑ भू॒या भ्राज॑स्वन्तं॒ मा॒मायु॑ष्मन्तं॒ व॒र्च॑स्वन्तं॒ मनु॑ष्येषु कुरु वा॒योश्च॑ त्वा॒ऽपा॒ञ्च॒ भ्राज॑से
 जु॒हो॒मि॒सु॒व॒र्वि॒द॒सि॒ सु॒व॒र्मा॒ मा॒ हा॒सी॒न्मा॒ऽह॒ सु॒व॒र् हा॒सि॒षं॒ मा॒ मा॒ सु॒व॒र् हा॒सी॒न् मयि॑ () मे॒धां मयि॑
 प्र॒जां मय्य॑ग्नि॒स्ते॒जो॒ द॒धातु॑ मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयी॑न्द्र॒ इन्द्रि॑यं द॒धातु॑ मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयि॑
 सूर्यो॑ भ्राजो॑ दधातु ॥

Pada Paata

ओज॑से । जु॒हो॒मि॒ । ओ॒जो॒वि॒दि॒त्यो॒जः॑ - वि॒त् । अ॒सि॒ । ओजः॑ । मा॒ । मा॒ । हा॒सी॒त् । मा॒
 । अ॒हम् । ओजः॑ । हा॒सि॒षम् । मा॒ । मा॒म् । ओजः॑ । हा॒सी॒त् । सूर्य॑ । भ्राज॒स्वि॒न् ।
 भ्राज॒स्वी । त्वम् । दे॒वेषु॑ । भू॒याः । भ्राज॑स्वन्तम् । मा॒म् । आ॒यु॑ष्मन्तम् । व॒र्च॑स्वन्तम् ।
 मनु॑ष्येषु । कुरु॑ । वा॒योः । च॒ । त्वा॒ । अ॒पाम् । च॒ । भ्राज॑से । जु॒हो॒मि॒ । सु॒व॒र्वि॒दि॒ति॑ सु॒वः॑
 - वि॒त् । अ॒सि॒ । सु॒वः॑ । मा॒ । मा॒ । हा॒सी॒त् । मा॒ । अ॒हम् । सु॒वः॑ । हा॒सि॒षम् । मा॒
 । मा॒म् । सु॒वः॑ । हा॒सी॒त् । मयि॑ () । मे॒धाम् । मयि॑ । प्र॒जामि॑ति॒ प्र - जा॒म् । मयि॑ ।
 अ॒ग्निः । तेजः॑ । दु॒धातु॑ । मयि॑ । मे॒धाम् । मयि॑ । प्र॒जामि॑ति॒ प्र - जा॒म् । मयि॑ । इन्द्रः॑ ।
 इन्द्रि॑यम् । दु॒धातु॑ । मयि॑ । मे॒धाम् । मयि॑ । प्र॒जामि॑ति॒ प्र - जा॒म् । मयि॑ । सूर्यः॑ । भ्राजः॑
 । दु॒धातु॑ ॥

3 TS 3.3.2.1

TS 3.3.2.1

Samhita Paata

वा॒युर्हि॑ क॒र्ताऽग्निः॑ प्र॒स्तो॒ता प्र॒जाप॑तिः॒ साम॑ बृ॒हस्प॑तिरु॒द्गाता॑ वि॒श्वे दे॒वा उ॑प॒गाता॑रो म॒रुतः॑ प्र॒तिह॑र्तार॒ इन्द्रो॑ नि॒धन॑न्ते दे॒वाः प्रा॑ण॒भृतः॑ प्रा॒णं म॑यि॒ दध॑त्वेत॒द्वै सर्व॑म॒द्भ्यु॒रुपा॑कुर्वन्नु॒द्गातृ॑भ्य॒ उपा॑करोति॒ ते दे॒वाः प्रा॑ण॒भृतः॑ प्रा॒णं म॑यि॒ दध॑त्वित्या॒हैतदे॒व सर्व॑मा॒त्मन् ध॑त्त॒ इडा॑ दे॒वहू॑ म॒नु॒र्यज्ञ॑नी॒र्बृह॑स्पतिरु॒क्थाम॑दानि॒ शऽसि॑षद् वि॒श्वे दे॒वाः - []

Pada Paata

वा॒युः । हि॑क॒र्तेति॑ हिं - क॒र्ता । अ॒ग्निः । प्र॒स्तो॒तेति॑ प्र - स्तो॒ता । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॑तिः । सामं । बृ॒हस्प॑तिः । उ॒द्गाते॑त्यु॒त् - गा॒ता । वि॒श्वे । दे॒वाः । उ॒प॒गाता॑र इत्यु॒प - गा॒तारः । म॒रुतः । प्र॒तिह॑र्तार॒ इति॑ प्रति - ह॒र्तारः । इन्द्रः । नि॒धन॑मिति॑ नि - धन॑म् । ते । दे॒वाः । प्रा॑ण॒भृत॑ इति॑ प्राण - भृतः । प्रा॒णमिति॑ प्र - अ॒नम् । म॑यि॒ दध॑तु । ए॒तत् । वै । सर्व॑म् । अ॒द्भ्यु॒ः । उ॒पा॒कुर्व॑न्नित्यु॒प - आ॒कुर्व॑न् । उ॒द्गातृ॑भ्य॒ इत्यु॒द्गातृ॑ - भ्यः । उ॒पा॒करो॑तीत्यु॒प - आ॒करो॑ति । ते । दे॒वाः । प्रा॑ण॒भृत॑ इति॑ प्राण - भृतः । प्रा॒णमिति॑ प्र-अ॒नम् । म॑यि॒ दध॑तु । इति॑ । आ॒ह । ए॒तत् । ए॒व । सर्व॑म् । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । इडा॑ । दे॒वहू॑रिति॑ दे॒व - हूः । म॒नुः । य॒ज्ञ॒नीरिति॑ यज्ञ - नीः । बृ॒हस्प॑तिः । उ॒क्थाम॑दानीत्यु॒क्थ - म॑दानि॒ शऽसि॑षत् । वि॒श्वे । दे॒वाः ।

4 TS 3.3.2.2

TS 3.3.2.2

Samhita Paata

सू॒क्त॒वाचः॑ पृ॒थि॒वि मा॒त॒र्मा मा॑हि॒ःसी॒ र्मधु॑ म॒नि॒ष्ये मधु॑ ज॒नि॒ष्ये मधु॑व॒क्ष्यामि॑ मधु॑व॒दि॒ष्यामि॑ मधु॑म॒तीं
दे॒वेभ्यो॑ वाच॑मु॒द्यासः॑ शु॒श्रू॒षे॒ण्यां म॒नु॒ष्येभ्य॑स्तं मा॑ दे॒वा अ॑व॒न्तु शो॒भायै॑ पि॒तरोऽनु॑ म॒दन्तु॑ ॥

Pada Paata

सू॒क्त॒वाच॑ इति॑ सू॒क्त - वाचः॑ । पृ॒थि॒वि । मा॒त॒ः । मा । मा । हि॒ःसीः॑ । मधु॑ । म॒नि॒ष्ये ।
मधु॑ । ज॒नि॒ष्ये । मधु॑ । व॒क्ष्यामि॑ । मधु॑ । व॒दि॒ष्यामि॑ । मधु॑म॒तीमि॑ति॒ मधु॑ - म॒तीम् । दे॒वेभ्यः॑
। वाच॑म् । उ॒द्या॒सम् । शु॒श्रू॒षे॒ण्याम् । म॒नु॒ष्येभ्यः॑ । तम् । मा । दे॒वाः । अ॑व॒न्तु । शो॒भायै॑
। पि॒तरः॑ । अ॒न्वि॒ति । म॒दन्तु॑ ॥

5 TS 3.3.3.1

TS 3.3.3.1

Samhita Paata

वस॑वस्त्वा प्रव॑हन्तु गाय॑त्रेण॒ छन्द॑सा॒ऽग्नेः प्रि॒यं पाथ॑ उपे॒हि रु॒द्रास्त्वा प्रव॑हन्तु त्रै॒ष्टु॒भेन॑ छन्द॑सेन्द्र॑स्य
प्रि॒यं पाथ॑ उपे॒ह्यादि॑त्यास्त्वा प्रव॑हन्तु जा॒गते॑न॒ छन्द॑सा॒ विश्वे॑षां दे॒वानां॑ प्रि॒यं पाथ॑ उपे॒हि मान्दा॑सु ते

शुक्र शुक्रमा धू॒नोमि भ॒न्दना॑सु को॒तना॑सु नू॒तना॑सु रे॒शीषु॑ मे॒षीषु॑ वा॒शीषु॑ वि॒श्वभृ॑त्सु मा॒द्धीषु॑ क॒कुहा॑सु
श॒क्ररी॑षु - []

Pada Paata

वस॑वः । त्वा॒ । प्रेति॑ । वृ॒हन्तु॑ । गा॒य॒त्रेण॑ । छ॒न्द॑सा । अ॒ग्नेः । प्रि॒यम् । पाथः॑ । उपेति॑
। इ॒हि । रु॒द्राः । त्वा॒ । प्रेति॑ । वृ॒हन्तु॑ । त्रैष्टु॑भेन । छ॒न्द॑सा । इन्द्र॑स्य । प्रि॒यम् । पाथः॑
। उपेति॑ । इ॒हि । आ॒दि॒त्याः । त्वा॒ । प्रेति॑ । वृ॒हन्तु॑ । जा॒ग॒तेन॑ । छ॒न्द॑सा । वि॒श्वेषा॑म्
। दे॒वाना॑म् । प्रि॒यम् । पाथः॑ । उपेति॑ । इ॒हि । मा॒न्दा॑सु । ते॒ । शु॒क्र॒ । शु॒क्रम् । एति॑
। धू॒नोमि॑ । भ॒न्दना॑सु । को॒तना॑सु । नू॒तना॑सु । रे॒शीषु॑ । मे॒षीषु॑ । वा॒शीषु॑ । वि॒श्वभृ॑त्स्विति॑
वि॒श्वभृ॑त् - सु॒ । मा॒द्धीषु॑ । क॒कुहा॑सु । श॒क्ररी॑षु ।

6 TS 3.3.3.2

TS 3.3.3.2

Samhita Paata

शु॒क्रासु॑ ते शु॒क्र शु॒क्रमा धू॒नोमि॑ शु॒क्रं ते शु॒क्रेण॑ गृ॒ह्णाम्य॑हो रू॒पेण॑ सू॒र्यस्य॑ र॒श्मिभिः॑ ॥ आ॒ऽस्मि॑-
न्नु॒ग्रा अ॑चुच्यवु॒र्दिवो॑ धा॒रा अस॑श्चत ॥ क॒कुह॑स् रूपं॑ वृ॒षभ॑स्य रोचते बृ॒हथ॑ सोमः॒ सोम॑स्य पु॒रोगाः॑
शु॒क्रः शु॒क्रस्य॑ पु॒रोगाः॑ ॥ यत् ते॑ सो॒मादा॑भ्यं॒ नाम॑ जा॒गृवि॑ तस्मै॒ ते सोम॑ सोमा॒य स्वा॑हो॒शिक् त्वं॑
दे॒व सोम॑ गा॒य॒त्रेण॑ छ॒न्द॑सा॒ऽग्नेः॑ - []

Pada Paata

शुक्रासु॑ । ते॒ । शुक्र॑ । शुक्रम् । एति॑ । धू॒नोमि॑ । शुक्रम् । ते॒ । शु॒क्रेण॑ । गृ॒ह्णामि॑ । अ॒हः ।
 । रू॒पेण॑ । सूर्य॑स्य । र॒श्मिभि॑रिति॒ र॒श्मि-भिः॑ ॥ एति॑ । अ॒स्मिन् । उ॒ग्राः । अ॒चुच्य॑वुः ।
 दि॒वः । धा॒राः । अ॒सुश्च॑त ॥ क॒कुह॑म् । रू॒पम् । वृ॒षभ॑स्य । रो॒च॒ते । बृ॒हत् । सोमः॑ ।
 सोम॑स्य । पु॒रो॒गा इति॑ पु॒रः - गाः । शु॒क्रः । शु॒क्रस्य॑ । पु॒रो॒गा इति॑ पु॒रः - गाः ॥ यत् । ते॒
 । सो॒म । अ॒दो॒भ्यम् । ना॒म । जा॒गृ॒वि । तस्मै॑ । ते॒ । सो॒म । सोमा॑य । स्वाहा॑ । उ॒शिक्र॑
 । त्वम् । दे॒व । सो॒म । गा॒य॒त्रेण॑ । छ॒न्द॑सा । अ॒ग्नेः ।

7 TS 3.3.3.3**TS 3.3.3.3****Samhita Paata**

प्रि॒यं पा॒थो अ॒पीहि॑ व॒शी त्वं दे॒व सो॒म त्रैष्टु॑भेन॒ छ॒न्द॒सेन्द्र॑स्य प्रि॒यं पा॒थो अ॒पीह्य॑स्मत्स॒खा त्वं दे॒व
 सो॒म जा॒गृ॒तेन॑ छ॒न्द॒सा वि॒श्वेषां॑ दे॒वानां॑ प्रि॒यं पा॒थो अ॒पीह्य॑ नः प्रा॒ण ए॒तु परा॑वत् आऽन्त॒रि॒क्षाद्वि॑वस्परि॑
 । आ॒युः पृ॒थि॒व्या अ॒द्भ्य॒मृत॑मसि प्रा॒णाय॑ त्वा ॥ इन्द्रा॑ग्नी मे॒ वर्चः॑ कृ॒णुतां॑ वर्चः॑ सो॒मो बृ॒हस्प॑तिः
 () । वर्चो॑ मे॒ वि॒श्वेदे॒वा वर्चो॑ मे॒ धत्त॑मश्चि॒ना ॥ दु॒ध॒न्वे वा॒ यदी॑मनु॒ वोच॑द्ब्र॒ह्माणि॑ वे॒रु तत् । परि॑
 वि॒श्वानि॑ का॒व्या ने॒मिश्च॑क्रमि॒वा भव॑त् ॥

Pada Paata

प्रियम् । पार्थः । अपीति । इहि । वशी । त्वम् । देव । सोम । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । इन्द्रस्य
 । प्रियम् । पार्थः । अपीति । इहि । अस्मत्सुखेत्यस्मत् - सुखा । त्वम् । देव । सोम ।
 जागतेन । छन्दसा । विश्वेषाम् । देवानाम् । प्रियम् । पार्थः । अपीति । इहि । एति । नः
 । प्राण इति प्र - अनः । एतु । परावत इति परा-वतः । एति । अन्तरिक्षात् । दिवः । परि
 ॥ आयुः । पृथिव्याः । अधीति । अमृतम् । असि । प्राणायेति प्र - अनाय । त्वा ॥ इन्द्राग्नी
 इतीन्द्र-अग्नी । मे । वर्चः । कृणुताम् । वर्चः । सोमः । बृहस्पतिः () ॥ वर्चः । मे । विश्वे
 । देवाः । वर्चः । मे । धत्तम् । अश्विना ॥ दुधन्वे । वा । यत् । ईम् । अन्विति । वोचत् ।
 ब्रह्माणि । वेः । उ । तत् ॥ परीति । विश्वानि । काव्या । नेमिः । चक्रम् । इव । अभवत् ॥

8 TS 3.3.4.1

TS 3.3.4.1

Samhita Paata

एतद्वा अपां नामधेयं गुह्यं यदाधावा मान्दासु ते शुक्र शुक्रमा धूनोमीत्याहापामेव नामधेयेन गुह्येन
 दिवो वृष्टिमव रुन्धे शुक्रं ते शुक्रेण गृह्णामीत्याहेतद्वा अहो रूपं यद्रात्रिः सूर्यस्य रश्मयो वृष्ट्या
 ईशतेऽहं एव रूपेण सूर्यस्य रश्मिभिर्दिवो वृष्टिं च्यावयत्याऽस्मिन्नुग्रा - []

Pada Paata

एतत् । वै । अपाम् । नामधेयमिति नाम - धेयम् । गुह्यम् । यत् । आधावा इत्या - धावाः
 । मान्दासु । ते । शुक्र । शुक्रम् । एति । धूनोमि । इति । आह । अपाम् । एव ।

ना॒म॒धे॒ये॒ने॒ति॑ नाम - धे॒ये॒न । गु॒ह्ये॒न । दि॒वः । वृ॒ष्टि॑म् । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे । शु॒क्र॒म् । ते ।
 शु॒क्रे॒ण । गृ॒ह्णामि॑ । इति॑ । आ॒ह । ए॒तत् । वै । अ॒हः । रू॒पम् । यत् । रा॒त्रिः । सू॒र्य॑स्य
 । र॒श्मयः॑ । वृ॒ष्ट्याः॑ । ई॒श॒ते । अ॒हः । ए॒व । रू॒पे॒ण । सू॒र्य॑स्य । र॒श्मि॒भि॒रिति॑ र॒श्मि - भिः
 । दि॒वः । वृ॒ष्टि॑म् । च्या॒व॒य॒ति॑ । ए॒ति॑ । अ॒स्मिन् । उ॒ग्राः ।

9 TS 3.3.4.2

TS 3.3.4.2

Samhita Paata

अ॒चु॒च्य॒वु॒रिति॑ यथा॒य॒जु॒रे॒वै॒तत् क॑कु॒हः रू॒पं वृ॒ष॒भ॒स्य॑ रो॒च॒ते बृ॒ह॒दि॒त्या॒है॒त॒द्वा अ॑स्य क॒कु॒हः रू॒पं
 य॒द् वृ॒ष्टी॑ रू॒पे॒णै॒व वृ॒ष्टि॑म॒व रु॒न्धे य॒त्ते सो॒मा॒दा॑भ्यं नाम॒ जा॒गृ॒वी॒त्या॒है॒ष ह॒ वै ह॒वि॒षां ह॒वि॒र्य॒ज॒ति॑ यो॒ऽदा॑भ्यं
 गृ॒ही॒त्वा सो॒मा॒य जु॒हो॒ति॒परा॒ वा ए॒त॒स्याऽऽ॒युः प्रा॒ण ए॒ति॑ - []

Pada Paata

अ॒चु॒च्य॒वुः । इति॑ । आ॒ह । य॒था॒य॒जु॒रिति॑ यथा॒य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । क॒कु॒हम् । रू॒पम् ।
 वृ॒ष॒भ॒स्य॑ । रो॒च॒ते । बृ॒हत् । इति॑ । आ॒ह । ए॒तत् । वै । अ॒स्य । क॒कु॒हम् । रू॒पम् । यत्
 । वृ॒ष्टिः । रू॒पे॒ण । ए॒व । वृ॒ष्टि॑म् । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे । यत् । ते । सो॒म । अ॒दा॑भ्यम् । नामं
 । जा॒गृ॒वि । इति॑ । आ॒ह । ए॒षः । ह॒ । वै । ह॒वि॒षां । ह॒विः । य॒ज॒ति॑ । यः । अ॒दा॑भ्यम् ।
 गृ॒ही॒त्वा । सो॒मा॒य । जु॒हो॒ति॑ । पे॒रिति॑ । वै । ए॒त॒स्य॑ । आ॒युः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । ए॒ति॑ ।

10 TS 3.3.4.3

TS 3.3.4.3

Samhita Paata

योऽ॑शुं गृ॒ह्णा॒त्या नः॑ प्रा॒ण ए॒तु परा॒वत॑ इत्या॒हाऽऽ*यु॑रेव प्रा॒णमा॒त्मन् ध॑त्ते ऽमृ॒तम॑सि प्रा॒णाय॑ त्वेति॑
 हिर॑ण्यम॒भि व्य॑नित्यमृ॒तं वै हिर॑ण्यमा॒युः प्रा॒णोऽमृ॑तेनैवाऽऽ*यु॑रा॒त्मन् ध॑त्ते श॒तमा॑नं भवति श॒तायुः॑
 पुरु॑षः श॒तेन्द्रि॑य आयु॑ष्येवेन्द्रि॒ये प्र॑तीतिष्ठत्य॒प उप॑ स्पृशति भेष॒जं वा आपो॑ () भेष॒जमे॒व कुरु॑ते
 ॥

Pada Paata

यः । अ॒शुम् । गृ॒ह्णा॒ति । ए॒ति । नः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । ए॒तु । परा॒वत॑ इति॑
 परा - वतः । इति॑ । आ॒ह । आयुः॑ । ए॒व । प्रा॒णमि॑ति॒ प्र - अ॒नम् । आ॒त्मन् । ध॑त्ते ।
 अ॒मृ॒तम् । अ॒सि । प्रा॒णाये॑ति॒ प्र - अ॒नाय॑ । त्वा । इति॑ । हिर॑ण्यम् । अ॒भि । वी॒ति ।
 अ॒नि॒ति । अ॒मृ॒तम् । वै । हिर॑ण्यम् । आयुः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒मृ॒तेन॑ । ए॒व
 । आयुः॑ । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । श॒तमा॑नमि॒ति श॒त - मा॒नम् । भ॒वति॑ । श॒तायु॑रिति॑ श॒त -
 आयुः॑ । पुरु॑षः । श॒तेन्द्रि॑य इति॑ श॒त - इन्द्रि॑यः । आयु॑षि । ए॒व । इन्द्रि॑ये । प्र॑तीति॑ ।
 तिष्ठ॑ति । अ॒पः । उपे॑ति॒ । स्पृ॒शति॑ । भेष॒जम् । वै । आपः॑ () । भेष॒जम् । ए॒व । कुरु॑ते ॥

11 TS 3.3.5.1

TS 3.3.5.1

Samhita Paata

वा॒युर॑सि प्रा॒णो नाम॑ सवि॒तुराधि॑पत्येऽपा॒नं मे॑ दा॒श्चक्षु॑र॒सि श्रोत्रं॑ नाम॑ धा॒तुराधि॑पत्य॒ आयु॑र्मे॒ दा रू॒-
पम॑सि॒ वर्णो॑ नाम॒ बृह॑स्पते॒राधि॑पत्ये प्र॒जां मे॑ दा ऋ॒तम॑सि स॒त्यं नामेन्द्र॑स्याऽऽधि॑पत्ये क्ष॒त्रं मे॑ दा
भू॒तम॑सि॒ भव्यं॑ नाम॑ पि॒तृणा॑माधि॑पत्येऽपा॒मोष॑धीनां॒ गर्भं॑ धा ऋ॒तस्य॑ त्वा॒ व्योम॑न ऋ॒तस्य॑ - []

Pada Paata

वा॒युः । अ॒सि । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । नाम॑ । सवि॒तुः । आधि॑पत्य॒ इत्याधि॑ - प॒त्ये ।
अ॒पा॒नमि॑त्य॒प - अ॒नम् । मे॑ । दाः । चक्षुः॑ । अ॒सि । श्रोत्रं॑ । नाम॑ । धा॒तुः । आधि॑पत्य॒
इत्याधि॑-प॒त्ये । आयुः॑ । मे॑ । दाः । रू॒पम् । अ॒सि । वर्णः॑ । नाम॑ । बृह॑स्पतेः । आधि॑पत्य॒
इत्याधि॑ - प॒त्ये । प्र॒जामि॑ति॒ प्र-जा॑म् । मे॑ । दाः । ऋ॒तम् । अ॒सि । स॒त्यम् । नाम॑ ।
इन्द्र॑स्य । आधि॑पत्य॒ इत्याधि॑ - प॒त्ये । क्ष॒त्रम् । मे॑ । दाः । भू॒तम् । अ॒सि । भव्यं॑ । नाम॑
। पि॒तृणा॑म् । आधि॑पत्य॒ इत्याधि॑ - प॒त्ये । अ॒पाम् । ओष॑धीनाम् । गर्भं॑ । धाः । ऋ॒तस्य॑
। त्वा॒ । व्योम॑न॒ इति॑ वि - ओम॑ने । ऋ॒तस्य॑ ।

12 TS 3.3.5.2

TS 3.3.5.2

Samhita Paata

त्वा॒ विभू॑मन॒ ऋ॒तस्य॑ त्वा॒ वि॒ध॑र्म॒ण ऋ॒तस्य॑ त्वा॒ स॒त्याय॑र्तस्य॑ त्वा॒ ज्योति॑षे प्र॒जाप॑ति वि॒राज॑मपश्यत्
 तया॑ भू॒तं च॒ भव्यं॑ चा॒ सृज॑त् तामृ॒षिभ्य॑स्तिरोऽ॒दधा॑त् तां ज॒मद॑ग्निस्तप॑साऽ पश्यत् तया॑ वै स पृ॒श्नीन्
 कामा॑नसृजत् तत् पृ॒श्नीनां॑ पृ॒श्नित्वं॑ यत् पृ॒श्नयो॑ गृह्यन्ते पृ॒श्नीने॒व तैः॑ कामा॑न् यज॑मानोऽ॒व रु॒न्धे
 वा॒युर॑सि प्रा॒णो - []

Pada Paata

त्वा॒ । वि॒भू॑मन॒ इति॑ वि - भू॒मने॒ । ऋ॒तस्य॑ । त्वा॒ । वि॒ध॑र्म॒ण इति॑ वि - ध॒र्मणे॒ । ऋ॒तस्य॑ ।
 त्वा॒ । स॒त्याय॑ । ऋ॒तस्य॑ । त्वा॒ । ज्योति॑षे । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । वि॒राज॑मिति॑ वि
 - राज॑म् । अ॒पश्य॑त् । तया॑ । भू॒तम् । च॒ । भव्यं॑म् । च॒ । अ॒सृज॑त् । ताम् । ऋ॒षिभ्य॑
 इत्यृ॒षि - भ्यः॑ । ति॒रः । अ॒दधा॑त् । ताम् । ज॒मद॑ग्निः । तप॑सा । अ॒पश्य॑त् । तया॑ । वै ।
 सः । पृ॒श्नीन् । कामा॑न् । अ॒सृज॑त् । तत् । पृ॒श्नीनाम् । पृ॒श्नित्वमिति॑ पृ॒श्नि - त्वम् । यत् ।
 पृ॒श्नयोः॑ । गृह्य॑न्ते । पृ॒श्नीन् । ए॒व । तैः॑ । कामा॑न् । यज॑मानः । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । वा॒युः ।
 अ॒सि । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः ।

13 TS 3.3.5.3

TS 3.3.5.3

Samhita Paata

नामेत्या॑ह प्राणा॒पा॒नावे॒वाव॑ रु॒न्धे चक्षु॑र॒सि श्रो॒त्रं ना॒मेत्या॑हाऽऽयु॑रे॒वाव॑ रु॒न्धे रू॒पम॑सि॒ वर्णो॑ ना॒मेत्या॑ह
 प्र॒जा॒मे॒वाव॑ रु॒न्ध॒ऋ॒तम॑सि॒ स॒त्यं ना॒मेत्या॑ह क्ष॒त्रमे॒वाव॑ रु॒न्धे भू॒तम॑सि॒ भव्यं॑ ना॒मेत्या॑ह प॒शवो॑ वा

अ॒पामोष॑धीनां॒ गर्भः॑ प॒शूने॒वा - []

Pada Paata

नामं । इति । आ॒ह । प्रा॒णा॒पा॒नावि॑ति प्राण-अ॒पा॒नौ । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । चक्षुः॑ । अ॒सि ।
 । श्रोत्र॑म् । नामं । इति । आ॒ह । आ॒युः । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । रू॒पम् । अ॒सि । वर्णः॑
 । नामं । इति । आ॒ह । प्र॒जामि॑ति प्र - जाम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । ऋ॒तम् । अ॒सि ।
 । स॒त्यम् । नामं । इति । आ॒ह । क्ष॒त्रम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । भू॒तम् । अ॒सि ।
 भव्य॑म् । नामं । इति । आ॒ह । प॒शवः॑ । वै । अ॒पाम् । ओष॑धीनाम् । गर्भः॑ । प॒शून् । ए॒व ।

14 TS 3.3.5.4

TS 3.3.5.4

Samhita Paata

-व रु॒न्ध ए॒ताव॑द्वै पु॒रुषं॑ प॒रित॑स्तदे॒वाव॑ रु॒न्ध ऋ॒तस्य॑ त्वा व्यो॑मन् इ॒त्याहे॑यं वा ऋ॒तस्य॑ व्यो॑मे॒मामे॒-
 वाभि॑ ज॒यत्यृ॑तस्य॑ त्वा विभू॑मन् इ॒त्याहा॑ऽन्तरि॑क्षं वा ऋ॒तस्य॑ विभू॑मा॒न्तरि॑क्षमे॒वाभि॑ ज॒यत्यृ॑तस्य॑ त्वा
 वि॒धर्म॑ण॒ इत्या॑ह द्यौ॒र्वा ऋ॒तस्य॑ वि॒धर्म॑ दि॒वमे॒वाभि॑ ज॒यत्यृ॑तस्य॑- []

Pada Paata

अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । ए॒ताव॑त् । वै । पु॒रुष॑म् । प॒रितः॑ । तत् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । ऋ॒तस्य॑
 । त्वा । व्यो॑मन् इति॑ वि - ओ॒मने॑ । इति॑ । आ॒ह । इ॒यम् । वै । ऋ॒तस्य॑ । व्यो॑मेति॑ वि

- ओ॒म् । इ॒माम् । ए॒व । अ॒भी॒ति॑ । ज॒य॒ति॑ । ऋ॒तस्य॑ । त्वा॒ । वि॒भू॒मन् इति॑ वि॒भू॒मने॑ ।
 इति॑ । आ॒ह । अ॒न्तरि॑क्षम् । वै । ऋ॒तस्य॑ । वि॒भू॒मेति॑ वि - भू॒म् । अ॒न्तरि॑क्षम् । ए॒व ।
 अ॒भी॒ति॑ । ज॒य॒ति॑ । ऋ॒तस्य॑ । त्वा॒ । वि॒ध॒र्म॒ण इति॑ वि - ध॒र्म॒णे । इति॑ । आ॒ह । द्यौः । वै
 । ऋ॒तस्य॑ । वि॒ध॒र्मेति॑ वि - ध॒र्म॒म् । दि॒वम् । ए॒व । अ॒भी॒ति॑ । ज॒य॒ति॑ । ऋ॒तस्य॑ ।

15 TS 3.3.5.5

TS 3.3.5.5

Samhita Paata

त्वा स॒त्याये॒त्याह॑ दि॒शो वा ऋ॒तस्य॑ स॒त्यं दि॒श ए॒वाभि॑ ज॒यत्यृ॑तस्य॑ त्वा ज्योति॑ष इ॒त्याह॑ सु॒वर्गो॑
 वै लो॒क ऋ॒तस्य॑ ज्योति॑ः सु॒वर्गमे॒व लो॒कम॒भि ज॒यत्ये॒ताव॑न्तो वै दे॒वलो॒कास्ता॑ने॒वाभि॑ ज॒यति॑ द॒श
 संप॑द्यन्ते द॒शाक्ष॑रा वि॒राड॒न्नं वि॒राड् वि॒राज्ये॑वान्नाद्ये प्र॒तीति॑ष्ठति ॥

Pada Paata

त्वा । स॒त्याय॑ । इति॑ । आ॒ह । दि॒शः । वै । ऋ॒तस्य॑ । स॒त्यम् । दि॒शः । ए॒व ।
 अ॒भी॒ति॑ । ज॒य॒ति॑ । ऋ॒तस्य॑ । त्वा॒ । ज्योति॑षे । इति॑ । आ॒ह । सु॒वर्ग॑ इति॑ सु॒वः - गः ।
 वै । लो॒कः । ऋ॒तस्य॑ । ज्योति॑ः । सु॒वर्गमि॑ति॒ सु॒वः - गम् । ए॒व । लो॒कम् । अ॒भी॒ति॑ ।
 ज॒य॒ति॑ । ए॒ताव॑न्तः । वै । दे॒वलो॒का इति॑ दे॒व - लो॒काः । तान् । ए॒व । अ॒भी॒ति॑ । ज॒य॒ति॑
 । द॒श । स॒मि॒ति॑ । प॒द्यन्ते॑ । द॒शाक्ष॑रेति॒ द॒श - अ॒क्षरा॑ । वि॒राडि॑ति॒ वि - राट् । अ॒न्नम् ।
 वि॒राडि॑ति॒ वि - राट् । वि॒राजी॑ति॒ वि - राजि॑म् । ए॒व । अ॒न्नाद्य॑ इत्य॑न्न - अ॒द्यै । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ ॥

16 TS 3.3.6.1

TS 3.3.6.1

Samhita Paata

दे॒वा वै यद्-य॒ज्ञेन॑ ना॒वारु॑न्धत् तत् परै॒रवा॑रुन्धत् तत् परा॑णां पर॒त्वं यत् परे॑ गृह्यन्ते॒ यदे॒व य॒-
ज्ञेना॒वर्-रु॑न्धे तस्या॒वर्-रु॑द्ध्यै यं प्र॑थ॒मं गृ॒हाती॑ममे॒व तेन॑ लो॒कम॒भि ज॑यति॒यं द्वि॒तीय॑मन्त॒रिक्षं॑ तेन॒ यं
तृ॒तीय॑ममु॒मेव तेन॑ लो॒कम॒भि ज॑यति॒ यदे॒ते गृ॒ह्यन्ते॑ ए॒षां लो॒काना॑म॒भिजि॑त्या - []

Pada Paata

दे॒वाः । वै । यत् । य॒ज्ञेन॑ । न । अ॒वा॒रु॑न्धतेत्य॑व - अ॒रु॑न्धत् । तत् । परैः॑ । अ॒वे-
ति॑ । अ॒रु॑न्धत् । तत् । परा॑णाम् । पर॒त्वमि॑ति॒ पर - त्वम् । यत् । परैः॑ । गृ॒ह्यन्ते॑ ।
यत् । ए॒व । य॒ज्ञेन॑ । न । अ॒व॒रु॑न्ध इत्य॑व-रु॑न्धे । तस्य॑ । अ॒वर्-रु॑द्ध्यै इत्य॑व-रु॑द्ध्यै ।
यम् । प्र॑थ॒मम् । गृ॒हाति॑ । इ॒मम् । ए॒व । तेन॑ । लो॒कम् । अ॒भीति॑ । ज॒यति॑ । यम्
। द्वि॒तीय॑म् । अ॒न्तरि॑क्षम् । तेन॑ । यम् । तृ॒तीय॑म् । अ॒मुम् । ए॒व । तेन॑ । लो॒कम् ।
अ॒भीति॑ । ज॒यति॑ । यत् । ए॒ते । गृ॒ह्यन्ते॑ । ए॒षाम् । लो॒काना॑म् । अ॒भिजि॑त्या इत्य॑भि - जि॒त्यै ।

17 TS 3.3.6.2

TS 3.3.6.2

Samhita Paata

उत्तरेष्वहः स्वमुतोऽर्वाञ्चो गृह्यन्ते ऽभिजित्यैवेमाँ लोकान् पुनरिमँ लोकं प्रत्यवरोहन्ति यत् पूर्वेष्वहः
स्वितः पराञ्चो गृह्यन्ते तस्मादितः पराञ्च इमे लोका यदुत्तरेष्वहः स्वमुतोऽर्वाञ्चो गृह्यन्ते तस्मादुमु-
तो ऽर्वाञ्च इमे लोकास्तस्मादयातयाम्नो लोकान् मनुष्या उप जीवन्ति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्माँथ
सत्यादुद्भ्य ओषधयः सं भवन्त्योषधयो - []

Pada Paata

उत्तरेष्वित्युत् - तरेषु । अहः स्वित्यहः-सु । अमुतः । अर्वाञ्चः । गृह्यन्ते । अभिजित्येत्यभि-
जित्यं । एव । इमान् । लोकान् । पुनः । इमम् । लोकम् । प्रत्यवरोहन्तीति प्रति -
अवरोहन्ति । यत् । पूर्वेषु । अहः स्वित्यहः - सु । इतः । पराञ्चः । गृह्यन्ते । तस्मात् ।
इतः । पराञ्चः । इमे । लोकाः । यत् । उत्तरेष्वित्युत् - तरेषु । अहः स्वित्यहः - सु ।
अमुतः । अर्वाञ्चः । गृह्यन्ते । तस्मात् । अमुतः । अर्वाञ्चः । इमे । लोकाः । तस्मात् ।
अयातयाम्न इत्ययात-याम्नः । लोकान् । मनुष्याः । उपेति । जीवन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म
- वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । अद्भ्य इत्यत् - भ्यः । ओषधयः । समिति ।
भवन्ति । ओषधयः ।

18 TS 3.3.6.3

TS 3.3.6.3

Samhita Paata

मनुष्याणामन्नं प्रजापतिं प्रजा अनु प्रजायन्त इति परानन्विति ब्रूयाद्-यद्-गृह्णात्यद्भ्यस्त्वौषधीभ्यो गृ-

हृमीति तस्मादुद्ध्य ओषधयः संभवन्ति यद्-गृह्णात्योषधीभ्यस्त्वा प्रजाभ्यो गृह्णामीति तस्मादोषधयो मनुष्याणामन्नं यद्-गृह्णाति प्रजाभ्यस्त्वा प्रजापतये गृह्णामीति तस्मात् प्रजापतिं प्रजा अनु प्रजायन्ते ॥

Pada Paata

मनुष्याणाम् । अन्नम् । प्रजापतिमिति प्रजा - पतिम् । प्रजा इति प्र - जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते । इति । परान् । अन्विति । इति । ब्रूयात् । यत् । गृह्णाति । अद्ध्य इत्यत् - भ्यः । त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि - भ्यः । गृह्णामि । इति । तस्मात् । अद्ध्य इत्यत्-भ्यः । ओषधयः । समिति । भवन्ति । यत् । गृह्णाति । ओषधीभ्य इत्योषधि - भ्यः । त्वा । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । गृह्णामि । इति । तस्मात् । ओषधयः । मनुष्याणाम् । अन्नम् । यत् । गृह्णाति । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । त्वा । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । गृह्णामि । इति । तस्मात् । प्रजापतिमिति प्रजा - पतिम् । प्रजा इति प्र - जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते ॥

19 TS 3.3.7.1

TS 3.3.7.1

Samhita Paata

प्रजापतिर्देवासुरानं सृजत् तदनु यज्ञोऽसृज्यत यज्ञं छन्दांसि ते विष्वञ्चो व्यक्रामन्थ सोऽसुराननु यज्ञोऽपौक्रामद्-यज्ञं छन्दांसि ते देवा अमन्यन्तामी वा इदमभवन्. यद्-वयं स्म इति ते प्रजापतिमुपाऽधावन्थ सोऽब्रवीत्-प्रजापतिश्छन्दसां वीर्यमादाय तद्वः प्र दास्यामीति स छन्दसां वीर्य - []

Pada Paata

प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । देवासुरानिति देव - असुरान् । असृजत् । तत् । अन्विति । यज्ञः । असृज्यत् । यज्ञम् । छन्दांसि । ते । विष्वञ्चः । वीति । अक्रामन् । सः । असुरान् । अन्विति । यज्ञः । अपेति । अक्रामत् । यज्ञम् । छन्दांसि । ते । देवाः । अमन्यन्त । अमी इति । वै । इदम् । अभूवन् । यत् । वयम् । स्मः । इति । ते । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् । उपेति । अधावन् । सः । अब्रवीत् । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । छन्दसाम् । वीर्यम् । आदायेत्या - दायं । तत् । वः । प्रेति । दास्यामि । इति । सः । छन्दसाम् । वीर्यम् ।

20 TS 3.3.7.2**TS 3.3.7.2****Samhita Paata**

मादाय तदेभ्यः प्रायच्छत् तदनु छन्दांस्यपाँऽक्रामन् छन्दांसि यज्ञस्ततो देवा अभवन् परासुरा य एवं छन्दसां वीर्यं वेदाँऽऽश्रावयाँऽस्तु श्रौषट् यज्ञ ये यजामहे वषट्कारो भवत्यात्मना पराँऽस्य भ्रातृव्यो भवति ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्मै कमद्ध्युरा श्रावयतीति छन्दसां वीर्यायेति ब्रूयादे तद् वै - []

Pada Paata

आदायेत्या-दायं । तत् । एभ्यः । प्रेति । अयच्छत् । तत् । अन्विति । छन्दांसि । अपेति । अक्रामन् । छन्दांसि । यज्ञः । ततः । देवाः । अभवन् । परेति । असुराः । यः । एवम् । छन्दसाम् । वीर्यम् । वेदं । एति । श्रावय । अस्तु । श्रौषट् । यज्ञं । ये । यजामहे

। व॒षट्कार इति॑ व॒षट् - का॒रः । भ॒वन्ति॑ । आ॒त्मना॑ । प॒रेति॑ । अ॒स्य । भ्रातृ॑व्यः । भ॒वति॑ ।
 ब्र॒ह्मवा॒दिन् इति॑ ब्र॒ह्म - वा॒दिनः॑ । व॒दन्ति॑ । कस्मै॑ । कम् । अ॒द्भ्युः । ए॒ति । श्रा॒वय॑ति ।
 इति॑ । छ॒न्द॑साम् । वी॒र्या॑य । इति॑ । ब्रू॒यात् । ए॒तत् । वै ।

21 TS 3.3.7.3

TS 3.3.7.3

Samhita Paata

छ॒न्द॑सां वी॒र्य॑मा श्रा॒वया॑ऽस्तु श्रौ॒षट् य॒ज॒ ये य॒जाम॑हे व॒षट्कारो॑ य ए॒वं वे॒द॒ सवी॑र्यैरे॒व छ॒न्दो॑भिर॒र्चति॑
 यत् किं॑ चा॒र्चति॑ य॒दिन्द्रो॑ वृ॒त्रम॑ह॒न्न-मे॒द्व्यं तद्-यद्-य॒तीन्पा॑व॒पद॑-मे॒द्व्यं तदथ॑ कस्मा॑दैन्द्रो॒ यज्ञ॑ आ
 स॒स्स्था॑तो॒रित्या॑हु॒रिन्द्र॑स्य॒ वा ए॒षा य॒ज्ञिया॑ त॒नूर्य॑द्-य॒ज्ञस्ता॑मे॒व त () द्य॑जन्ति॒ य ए॒वं वे॒दोपै॑नं॒ यज्ञो॑
 न॑मति ॥

Pada Paata

छ॒न्द॑साम् । वी॒र्य॑म् । ए॒ति । श्रा॒वय॑ । अ॒स्तु । श्रौ॒षट् । य॒ज॒ । ये । य॒जाम॑हे । व॒षट्कार इति॑
 व॒षट् - का॒रः । यः । ए॒वम् । वे॒द॑ । सवी॑र्यैरि॒ति स - वी॑र्यैः । ए॒व । छ॒न्दो॑भिरि॒ति छ॒न्दः -
 भिः । अ॒र्चति॑ । यत् । किम् । च॒ । अ॒र्चति॑ । यत् । इन्द्रः॑ । वृ॒त्रम् । अ॒ह॒न्न॑ । अ॒मे॒द्व्यम्
 । तत् । यत् । य॒तीन् । अ॒पा॒व॒प॒दित्य॑प - अ॒व॒पत् । अ॒मे॒द्व्यम् । तत् । अथ॑ । कस्मा॑त् ।
 ऐन्द्रः॑ । य॒ज्ञः । ए॒ति । स॒स्स्था॑तो॒रिति॑ सं - स्था॒तोः । इति॑ । आ॒हुः । इन्द्र॑स्य । वै । ए॒षा
 । य॒ज्ञिया॑ । त॒नूः । यत् । य॒ज्ञः । ता॑म् । ए॒व । तत् () । द्य॑जन्ति॒ । यः । ए॒वम् ।

वेदं । उपेति । ए॒न॒म् । य॒ज्ञः । न॒म॒ति ॥

22 TS 3.3.8.1

TS 3.3.8.1

Samhita Paata

आ॒यु॒र्दा अ॒ग्ने ह॒विषो॑ जुषा॒णो घृ॒तप्र॑तीको घृ॒तयो॑निरेधि । घृ॒तं पी॒त्वा म॒धु॒चारु॑ ग॒व्यं पि॒तेव॑पु॒त्रम॒भि
र॑क्ष॒तादि॑मं ॥ आ वृ॑श्च॒यते॒ वा ए॒तद्-य॑ज॒मानो॒ऽग्नि॒भ्यां य॑दे॒नयोः॑ शृ॒तं कृ॒त्याथा॒ऽन्य॒त्रा-व॑भृ॒थम॒वैत्या॑यु॒र्दा
अ॒ग्ने ह॒विषो॑ जुषा॒ण इत्य॑व॒भृथम॑वैष्यन् जु॒हुया॒दाहु॑त्यै॒वैनौ॑ श॒मय॑ति॒ नाऽऽ*र्ति॑माच्छति॒ यज॑मानो॒ यत्
कु॒सीद॑ - []

Pada Paata

आ॒यु॒र्दा इत्या॑युः - दाः । अ॒ग्ने । ह॒विषः॑ । जुषा॒णः । घृ॒तप्र॑तीक॒ इति॑ घृ॒त - प्र॑तीकः ।
घृ॒तयो॑नि॒रिति॑ घृ॒त-यो॒निः । ए॒धि ॥ घृ॒तम् । पी॒त्वा । म॒धु । चा॒रु । ग॒व्यम् । पि॒ता । इ॒व
। पु॒त्रम् । अ॒भीति॑ । र॒क्ष॒तात् । इ॒मम् ॥ ए॒ति । वृ॑श्च॒यते॒ । वै । ए॒तत् । य॑ज॒मानः ।
अ॒ग्नि॒भ्यामि॒त्यग्नि॑ - भ्या॒म् । यत् । ए॒न॒योः॑ । शृ॒तकृ॑त्येति॒ शृ॒तं - कृ॒त्यं । अथ॑ । अ॒न्य॒त्र । अ॒व॒-
भृ॒थमि॒त्यव॑ - भृ॒थम् । अ॒वैती॒त्यव॑ - ए॒ति । आ॒यु॒र्दा इत्या॑युः - दाः । अ॒ग्ने । ह॒विषः॑ । जुषा॒णः
। इति॑ । अ॒व॒भृथमि॒त्यव॑ - भृ॒थम् । अ॒वैष्य॑न्नित्य॒व-ए॒ष्यन् । जु॒हुया॒त् । आहु॑त्ये॒त्या - हु॒त्या
। ए॒व । ए॒नौ । श॒मय॑ति॒ । न । आ॒र्तिम् । ए॒ति । ऋ॒च्छति॑ । यज॑मानः । यत् । कु॒सीद॑म् ।

23 TS 3.3.8.2

TS 3.3.8.2

Samhita Paata

मप्रती॑त्तं मयि॑ येन॑ यम॒स्य॑ ब॒लिना॑ चरा॑मि । इ॒हैव॑ सन् नि॒रव॑दये॒ तदे॑तत् तद॑ग्रे अ॒नृ॒णो भ॑वामि ।
विश्व॑लोप विश्व॑दा॒वस्य॑ त्वा ऽऽस॒ञ्जु॒होम्य॒ग्धादे॑को ऽहु॒तादे॑कः॒ सम॑स॒नादे॑कः । तेन॑ः कृ॒ण्वन्तु॑ भेष॒जः
सदः॑ सहो॒ वरे॑ण्यं ॥ अ॒यं नो॒ नभ॑सा पु॒रः स॒स्फा॒नो अ॒भि र॑क्षतु । गृ॒हाणा॑मस॒मर्त्यै॑ ब॒हवो॑ नो
गृ॒हा अ॑सन् ॥ स त्व॒न्नो - []

Pada Paata

अप्र॑ती॒त्तमित्य॑प्र॒ति-इ॒त्तम् । मयि॑ । येन॑ । यम॒स्य॑ । ब॒लिना॑ । चरा॑मि ॥ इ॒ह । ए॒व । सन् ।
नि॒रव॑दय॒ इति॑ निः-अव॑दये । तत् । ए॒तत् । तत् । अ॒ग्रे । अ॒नृ॒णः । भ॑वा॒मि ॥ विश्व॑लो॒पेति॑
विश्व॑ - लो॒प । विश्व॑दा॒वस्येति॑ विश्व॑ - दा॒वस्य॑ । त्वा । आ॒सन् । जु॒होमि॑ । अ॒ग्धादि॒त्यग्ध॑ -
अत् । एकः॑ । अ॒हुतादि॒त्यहु॑त - अत् । एकः॑ । स॒म॒स॒नादि॒ति॑ सम॑सन - अत् । एकः॑ ॥ ते
। नः॑ । कृ॒ण्वन्तु॑ । भेष॒जम् । सदः॑ । सहो॑ । वरे॑ण्यम् ॥ अ॒यम् । नः॑ । नभ॑सा । पु॒रः
। स॒स्फा॒न इति॑ सं - स्फा॒नः । अ॒भीति॑ । र॒क्षतु॑ ॥ गृ॒हाणा॑म् । अस॒मर्त्या॑ इत्य॒सं - ऋ॒त्यै
। ब॒हवो॑ । नः॑ । गृ॒हाः । अ॒सन् ॥ सः । त्वम् । नः॑ ।

24 TS 3.3.8.3

TS 3.3.8.3

Samhita Paata

नभसस्पत् ऊर्जं नो धेहि भद्रयाँ । पुनर्नो नष्टमा कृधि पुनर्नो रयिमा कृधि ॥ देवं सस्फान
सहस्रपोषस्येशिषे स नो रास्वाऽज्यानिः रायस्पोषः सुवीर्यः सँवत्सरीणाः स्वस्तिं ॥ अग्निर्वाव
यम इयं यमी कुसीदं वा एतद्-यमस्य यजमान आ दत्ते यदोषधीभिर्वेदिः स्तृणाति यदनुपौष्य
प्रयायाद्ग्रीवबद्धमेन - []

Pada Paata

नभसः । पते । ऊर्जम् । नः । धेहि । भद्रयाँ ॥ पुनः । नः । नष्टम् । एति । कृधि ।
पुनः । नः । रयिम् । एति । कृधि ॥ देवं । सस्फानेति सं - स्फान । सहस्रपोषस्येति
सहस्र - पोषस्य । ईशिषे । सः । नः । रास्व । अज्यानिम् । रायः । पोषम् । सुवीर्यमिति
सु - वीर्यम् । सँवत्सरीणामिति सं - वत्सरीणाम् । स्वस्तिम् ॥ अग्निः । वाव । यमः ।
इयम् । यमी । कुसीदम् । वै । एतत् । यमस्य । यजमानः । एति । दत्ते । यत् ।
ओषधीभिरित्योषधि - भिः । वेदिम् । स्तृणाति । यत् । अनुपौष्येत्यनुप - ओष्य । प्रयायादिति
प्र - यायात् । ग्रीवबद्धमिति ग्रीव - बद्धम् । एनम् ।

25 TS 3.3.8.4

TS 3.3.8.4

Samhita Paata

मुमुष्मिन् लोके नेनीयेरन्. यत् कुसीदुमप्रतीत्तं मयीत्युपौषतीहैव सन्. यमं कुसीदं निरवदायानृणः
सुवर्गं लोकमेतियदि मिश्रमिव चरेदञ्जलिना सक्तून् प्रदाव्ये जुहुयादेष वा अग्निर्वैश्वानरो यत् प्रदाव्यः
स एवैनस्वदयत्यह्नां विधान्यामेकाष्टकायामपूपं चतुः शरावं पत्त्वा प्रातरेतेन कक्षमुपौषेद्यदि - [

Pada Paata

अमुष्मिन् । लोके । नेनीयेरन् । यत् । कुसीदम् । अप्रतीत्तमित्यप्रति - इत्तम् । मयि ।
इति । उपेति । ओषति । इह । एव । सन् । यमम् । कुसीदम् । निरवदायेति निः
- अवदायं । अनृणः । सुवर्गमिति सुवः-गम् । लोकम् । एति । यदि । मिश्रम् । इव
। चरेत् । अञ्जलिना । सक्तून् । प्रदाव्यं इति प्र - दाव्ये । जुहुयात् । एषः । वै ।
अग्निः । वैश्वानरः । यत् । प्रदाव्यं इति प्र - दाव्यः । सः । एव । एनम् । स्वदयति ।
अह्नाम् । विधान्यामिति वि - धान्याम् । ऐकाष्टकायामित्येक - अष्टकायाम् । अपूपम् । च-
तुः शरावमिति चतुः - शरावम् । पत्त्वा । प्रातः । एतेन । कक्षम् । उपेति । ओषेत् । यदि ।

26 TS 3.3.8.5

TS 3.3.8.5

Samhita Paata

दहति पुण्यसमं भवति यदि न दहति पापसममेतेन हस्म वा ऋषयः पुरा विज्ञानेन दीर्घसुत्रमुप य-
न्ति यो वा उपद्रष्टारमुप-श्रोतारमनुख्यातारं विद्वान् यजते सममुष्मिन् लोक इष्टापूर्तेन गच्छतेऽग्निर्वा
उपद्रष्टा वायुरुपश्रोता ऽऽदित्योऽनुख्याता तान् य एवं विद्वान् यजते सममुष्मिन् लोक इष्टापूर्तेन
गच्छते ऽयं नो नभसा पुर - []

Pada Paata

दहति । पुण्यसममिति पुण्य - समम् । भवति । यदि । न । दहति । पापसममिति पाप -
समम् । एतेन । ह । स्म । वै । ऋषयः । पुरा । विज्ञानेनेति वि - ज्ञानेन । दीर्घसुत्रमिति
दीर्घ - सुत्रम् । उपेति । यन्ति । यः । वै । उपद्रष्टारमित्युप - द्रष्टारम् । उपश्रोतारमित्युप -
श्रोतारम् । अनुख्यातारमित्यनु - ख्यातारम् । विद्वान् । यजते । समिति । अमुष्मिन् । लोके
। इष्टापूर्तेनेतिष्ट - पूर्तेन । गच्छते । अग्निः । वै । उपद्रष्टेत्युप-द्रष्टा । वायुः । उपश्रोतेत्युप -
श्रोता । आदित्यः । अनुख्यातेत्यनु-ख्याता । तान् । यः । एवम् । विद्वान् । यजते । स-
मिति । अमुष्मिन् । लोके । इष्टापूर्तेनेतिष्ट - पूर्तेन । गच्छते । अयम् । नः । नभसा । पुरः ।

27 TS 3.3.8.6

TS 3.3.8.6

Samhita Paata

इत्या॑हा॒ग्निर्वै॑ नभ॑सा पु॒रोऽग्नि॑मे॒व तदा॑है॒तन्मे॑ गोपा॒येति॑ स त्वं नो॑ नभ॑सस्प॒त इत्या॑ह वा॒युर्वै॑ नभ॑सस्प॒-
ति॑र्वा॒युमे॒व तदा॑है॒तन्मे॑ गोपा॒येति॑ दे॒वं स॑स्फा॒नेत्या॑हा॒ऽसौ वा आ॑दित्यो दे॒वः स॑स्फा॒न आ॑दित्यमे॒व
तदा॑है॒तन्मे॑ गोपा॒येति॑ ॥

Pada Paata

इति॑ । आ॒ह । अ॒ग्निः । वै । नभ॑सा । पु॒रः । अ॒ग्निम् । ए॒व । तत् । आ॒ह । ए॒तत् ।
मे । गो॒पा॒य । इति॑ । सः । त्वम् । नः । नभ॑सः । प॒ते । इति॑ । आ॒ह । वा॒युः ।
वै । नभ॑सः । पतिः॑ । वा॒युम् । ए॒व । तत् । आ॒ह । ए॒तत् । मे । गो॒पा॒य । इति॑ ।
दे॒वं । स॑स्फा॒नेति॑ सं - स्फा॒न । इति॑ । आ॒ह । अ॒सौ । वै । आ॑दित्यः । दे॒वः । स॑-
स्फा॒न इति॑ सं - स्फा॒नः । आ॑दित्यम् । ए॒व । तत् । आ॒ह । ए॒तत् । मे । गो॒पा॒य । इति॑ () ॥

28 TS 3.3.9.1

TS 3.3.9.1

Samhita Paata

एतं युवानं परि वो ददामि तेन क्रीडन्तीश्चरत प्रियेण । मा नः शास जनुषा सुभागा रायस्पोषेण
समिषा मदेम ॥ नमो महिम्न उत चक्षुषे ते मरुतां पितृस्तदुहं गृणामि । अनु मन्यस्व सुयजां
यजाम जुष्टं देवानामिदमस्तु हव्यं ॥ देवानामेष उपनाह आसीदपां गर्भ ओषधीषु न्यक्तः । सोमस्य
द्रप्समवृणीत पूषा - []

Pada Paata

एतम् । युवानम् । परीतिं । वः । ददामि । तेन । क्रीडन्तीः । चरत । प्रियेण ॥
मा । नः । शास । जनुषा । सुभागा इति सु - भागाः । रायः । पोषेण । समितिं ।
इषा । मदेम ॥ नमः । महिम्ने । उत । चक्षुषे । ते । मरुताम् । पितृः । तत् ।
अहम् । गृणामि ॥ अन्वितिं । मन्यस्व । सुयजेति सु-यजा । यजाम । जुष्टम् । देवाना-
म् । इदम् । अस्तु । हव्यम् ॥ देवानाम् । एषः । उपनाह इत्युप - नाहः । आसीत् ।
अपाम् । गर्भः । ओषधीषु । न्यक्त इति नि - अक्तः ॥ सोमस्य । द्रप्सम् । अवृणीत । पूषा ।

29 TS 3.3.9.2

TS 3.3.9.2

Samhita Paata

बृहन्नद्रिर्भवत् तदेषां ॥ पिता वृथ्सानां पतिरघ्नियानामथो पिता मरुतां गर्गराणां । वृथ्सो जरायुं
प्रतिधुक् पीयूषं आमिक्षा मस्तु घृतमस्य रेतः ॥ त्वां गावोऽवृणत राज्याय त्वां हवन्त मरुतः
स्वर्काः । वर्ष्मन् क्षत्रस्य ककुभिं शिश्रियाणस्ततो न उग्रो वि भजा वसूनि ॥ व्यृद्धेन वा एष

प॒शुना॑ यज॒ते यस्यै॑तानि॒ न क्रि॒यन्त॑ ए॒ष () ह॒ त्वै॑ समृ॒द्धेन॑ यज॒ते यस्यै॑तानि॒ क्रि॒यन्ते॑ ॥

Pada Paata

बृ॒हन् । अ॒द्रिः । अ॒भ॒वत् । तत् । ए॒षाम् ॥ पि॒ता । व॒त्स॒ना॑म् । पतिः॑ । अ॒घ्निय॑ना॑म् ।
अथो॑ इति॑ । पि॒ता । म॒ह॒ताम् । गर्ग॑राणाम् ॥ व॒त्सः । ज॒रायु॑ । प्र॒ति॒धु॒गिति॑ प्रति - धुक् ।
पी॒यूषः॑ । आ॒मि॒क्षा॑ । मस्तु॑ । घृ॒तम् । अ॒स्य । रे॒तः ॥ त्वाम् । गा॒वः । अ॒वृ॒ण॒त । रा॒ज्याय॑
। त्वाम् । ह॒व॒न्तु । म॒रु॒तः । स्व॒र्का इति॑ सु - अ॒र्काः ॥ वर्ष्म॑न् । क्ष॒त्रस्य॑ । क॒कुभि॑ ।
शि॒श्रि॒या॒णः । त॒तः । नः । उ॒ग्रः । वी॒ति॑ । भ॒ज् । वसू॑नि ॥ व्यृ॒द्धेनेति॑ वि - ऋ॒द्धेन॑ । वै
। ए॒षः । प॒शुना॑ । य॒ज॒ते । यस्य॑ । ए॒तानि॑ । न । क्रि॒यन्ते॑ । ए॒षः () । ह॒ । तु । वै
। समृ॒द्धेनेति॑ सं - ऋ॒द्धेन॑ । य॒ज॒ते । यस्य॑ । ए॒तानि॑ । क्रि॒यन्ते॑ ॥

30 TS 3.3.10.1

TS 3.3.10.1

Samhita Paata

सूर्यो॑ दे॒वो दि॒विष॑द्भ्यो॑ धा॒ता क्ष॒त्राय॑ वा॒युः प्र॒जाभ्यः॑ । बृ॒ह॒स्पति॑स्त्वा प्र॒जाप॑तये॒ ज्योति॑ष्मतीं जुहोतु
॥ यस्यै॑स्ते ह॒रितो॑ गर्भो॑ऽथो॒ योनि॑र॒हिर॑ण्ययी॑ । अ॒ङ्गान्य॑हुंता॒ यस्यै॑ तां दे॒वैः सम॑जीगमं ॥ आ
व॑र्तन॒ व॑र्तय॒ नि नि॑वर्तन॒ व॑र्तयेन्द्रं॒ न॑र्दबुद॒ । भूम्या॑श्चत॑स्रः प्र॒दिश॑स्ताभि॒रा व॑र्तया॒ पुनः॑ ॥ वि ते॑ भिन॒द्भि
त॒करी॑ वि॒योनि॑ वि॒ ग॑वी॒न्यौ । वि - []

Pada Paata

सूर्यः । देवः । दिविषद्भ्य इति दिविषत् - भ्यः । धाता । क्षत्राय । वायुः । प्रजाभ्य इति प्र -
जाभ्यः ॥ बृहस्पतिः । त्वा । प्रजापतय इति प्रजा-पतये । ज्योतिष्मतीम् । जुहोतु ॥ यस्याः
। ते । हरितः । गर्भः । अथो इति । योनिः । हिरण्ययी ॥ अङ्गानि । अहुता । यस्यै । ताम्
। देवैः । समिति । अजीगम् ॥ एति । वर्तन । वर्तय । नीति । निवर्तनेति नि - वर्तन ।
वर्तय । इन्द्र । नर्दबुदु ॥ भूम्याः । चतस्रः । प्रदिश इति प्र - दिशः । ताभिः । एति । व-
र्तय । पुनः ॥ वीति । ते । भिनद्धि । तक्रिम् । वीति । योनिम् । वीति । ग्वीन्यौ ॥ वीति ।

31 TS 3.3.10.2**TS 3.3.10.2****Samhita Paata**

मातरं पुत्रं च वि गर्भं च जरायुं च ॥ बहिस्ते अस्तु बालिति ॥ उरुद्रप्सो विश्वरूप इन्दुः
पवंमानो धीरं आनञ्जु गर्भं ॥ एकपदी द्विपदी त्रिपदी चतुष्पदी पञ्चपदी षट्पदी सप्तपदष्टापदी भुवनाऽनुं
प्रथताः स्वाहा ॥ मही द्यौः पृथिवी च न इमं यज्ञं मिमिक्षतां । पिपृतान्नो भरीमभिः ॥

Pada Paata

मातरम् । च । पुत्रम् । च । वीति । गर्भम् । च । जरायुं । च ॥ बहिः । ते । अस्तु ।
बाल । इति ॥ उरुद्रप्स इत्युरु - द्रप्सः । विश्वरूप इति विश्व - रूपः । इन्दुः । पवंमानः

। धीरः । आ॒न॒ञ्ज । गर्भ॑म् ॥ एक॑प॒दीत्येक॑ - प॒दी । द्वि॒प॒दीति॑ द्वि- प॒दी । त्रि॒प॒दीति॑ त्रि - प॒दी ।
 । चतु॑ष्प॒दीति॑ चतुः - प॒दी । पञ्च॑प॒दीति॑ पञ्च-प॒दी । षट्प॒दीति॑ षट् - प॒दी । सप्त॑प॒दीति॑ सप्त -
 प॒दी । अ॒ष्टा॒प॒दीत्य॒ष्टा-प॒दी । भुव॑ना । अ॒न्विति॑ । प्र॒थ॒ताम् । स्वाहा॑ ॥ म॒ही । द्यौः । पृथि॑वी
 । च॒ । नः॒ । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । मि॒मिक्ष॑ता॒म् ॥ पि॒पृ॒ताम् । नः॒ । भरी॑म॒भिरिति॑ भरी॑म - भिः
 ॥

32 TS 3.3.11.1

TS 3.3.11.1

Samhita Paata

इ॒दं वा॑मा॒स्ये ह॒विः प्रि॒यमिन्द्रा॑बृहस्पती । उ॒क्थं म॑द॒श्च श॑स्यते ॥ अ॒यं वा॑ परि॒ षिच्य॑ते सोम॑-
 इन्द्रा॑बृहस्पती । चारु॑र्मदा॒य पी॒तये॑ ॥ अ॒स्मे इन्द्रा॑बृहस्पती र॒यिं ध॑त्त॒ः शत॑ग्वि॒नं । अ॒श्वा॒वन्तः॑
 सह॑स्रि॒णं ॥ बृह॑स्पति॒र्नः परि॑पातु प॒श्चादु॒तोत्तर॑स्मा॒दध॑रादघा॒योः । इन्द्रः॑ पु॒रस्ता॑दु॒त म॑द्व्य॒तो नः॑
 सखा॑ सखि॒भ्यो वरि॑वः कृ॒णोतु ॥ वि ते॑ विष्वा॒गवा॑त॒जूता॑सो अ॒ग्ने भा॑मा॒सः - []

Pada Paata

इ॒दम् । वा॒म् । आ॒स्ये॑ । ह॒विः । प्रि॒यम् । इन्द्रा॑बृहस्पती इतीन्द्रा॑-बृहस्पती ॥ उ॒क्थम् । म॑दः ।
 च॒ । श॑स्यते ॥ अ॒यम् । वा॒म् । परि॑ति॒ । सि॒च्यते॑ । सोमः॑ । इन्द्रा॑बृहस्पती इतीन्द्रा॑-बृहस्पती
 ॥ चारुः॑ । मदा॒य । पी॒तये॑ ॥ अ॒स्मे इति॑ । इन्द्रा॑बृहस्पती इतीन्द्रा॑ - बृहस्पती । र॒यिम् । ध॑त्तम्
 । शत॑ग्वि॒नमिति॑ शत - ग्वि॒नम् ॥ अ॒श्वा॒वन्तमित्य॑श्च - व॒न्तम् । सह॑स्रि॒णम् ॥ बृह॑स्पतिः । नः॑

। परीतिं । पातु । पश्चात् । उत । उत्तरस्मादित्युत् - तस्मात् । अधरात् । अघायोरित्यघ -
योः ॥ इन्द्रः । पुरस्तात् । उत । मद्ध्यतः । नः । सखा । सखिभ्य इति सखि - भ्यः ।
वरिवः । कृणोतु ॥ वीतिं । ते । विष्वक् । वातजूतास इति वात - जूतासः । अग्ने । भामासः ।

33 TS 3.3.11.2

TS 3.3.11.2

Samhita Paata

शुचे शुचयश्चरन्ति । तुविम्रक्षासो दिव्या नवंग्वा वना वनन्ति धृषता रुजन्तः ॥ त्वामग्ने मानुषीरी-
डते विशो होत्राविदं विविचि रत्नधातमं । गुहा सन्त सुभग विश्वदरशतं तु विष्मणसं सुयजं
घृतश्रियं ॥ धाता ददातु नो रयिमीशानो जगतस्पतिः । स नः पूर्णेन वावनत् ॥ धाता प्रजाया
उत राय ईशो धातेदं विश्वं भुवनं जजान । धाता पुत्रं यजमानाय दाता - []

Pada Paata

शुचे । शुचयः । चरन्ति ॥ तुविम्रक्षास इति तुवि - म्रक्षासः । दिव्याः । नवंग्वाः । वना ।
वनन्ति । धृषता । रुजन्तः ॥ त्वाम् । अग्ने । मानुषीः । ईडते । विशः । होत्राविदमिति
होत्रा - विदम् । विविचिमिति वि-विचिम् । रत्नधातममिति रत्न - धातमम् ॥ गुहा । सन्तम्
। सुभगेति सु - भग । विश्वदरशतमिति विश्व-दरशतम् । तुविष्मणसम् । सुयजमिति सु -
यजम् । घृतश्रियमिति घृत - श्रियम् ॥ धाता । ददातु । नः । रयिम् । ईशानः । जगतः ।
पतिः ॥ सः । नः । पूर्णेन । वावनत् ॥ धाता । प्रजाया इति प्र - जयाः । उत । रायः

। ई॒शे । धा॒ता । इ॒दम् । वि॒श्वम् । भु॒वन्म॑ । ज॒ज्ञान् ॥ धा॒ता । पु॒त्रम् । यज॑मानाय । दा॒ता ।

34 TS 3.3.11.3

TS 3.3.11.3

Samhita Paata

तस्मा॑ उ ह॒व्यं घृ॒तव॑द्विधेम ॥ धा॒ता द॑दातु नो र॒यिं प्रा॒चीं जी॒वातु॑मक्षितां । व॒यं दे॒वस्य॑ धीमहि
सुम॑तिः स॒त्यरा॑धसः ॥ धा॒ता द॑दातु द्वा॒शुषे॑ वसू॒नि प्र॒जाका॑माय मी॒ढुषे॑ दुरो॒णे । तस्मै॑ दे॒वा अ॒मृताः
सँव्य॑यन्तां वि॒श्वे दे॒वासो॑ अदि॑तिः स॒जोषाः॑ ॥ अनु॑ नोऽद्याऽनु॑मतिर्य॒ज्ञं दे॒वेषु॑ मन्यतां । अ॒ग्निश्च॑
हव्य॑वाह॑नो भव॑तां द्वा॒शुषे॑ मयः ॥ अ॒न्विद॑नुमते त्वं - []

Pada Paata

तस्मै॑ । उ । ह॒व्यम् । घृ॒तव॑दिति॑ घृ॒त-व॑त् । वि॒धेम ॥ धा॒ता । द॑दातु । नः । र॒यिम् ।
प्रा॒चीम् । जी॒वातु॑म् । अक्षि॑ताम् ॥ व॒यम् । दे॒वस्य॑ । धी॒महि॑ । सुम॑तिमिति॑ सु - म॒तिम्
। स॒त्यरा॑धस इति॑ स॒त्य - रा॑धसः ॥ धा॒ता । द॑दातु । द्वा॒शुषे॑ । वसू॒नि । प्र॒जाका॑मायेति॑
प्र॒जा - का॑माय । मी॒ढुषे॑ । दुरो॒णे इति॑ दुः-ओ॒ने ॥ तस्मै॑ । दे॒वाः । अ॒मृताः॑ । समि॑ति ।
व्य॒यन्ता॑म् । वि॒श्वे । दे॒वासः॑ । अदि॑तिः । स॒जोषा॑ इति॑ स - जोषाः॑ ॥ अ॒न्विति॑ । नः ।
अ॒द्य । अनु॑मतिरित्यनु॑ - म॒तिः । य॒ज्ञम् । दे॒वेषु॑ । म॒न्यता॑म् ॥ अ॒ग्निः । च । ह॒व्यवा॑ह॑न इति॑
हव्य॑ - वाह॑नः । भव॑ताम् । द्वा॒शुषे॑ । मयः ॥ अ॒न्विति॑ । इत् । अनु॑म॒त इत्य॑नु - म॒ते । त्वम् ।

35 TS 3.3.11.4

TS 3.3.11.4

Samhita Paata

मन्यासै शञ्चनः कृधि । ऋत्वे दक्षाय नो हिनु प्रण आयूषि तारिषः ॥ अनु मन्यता-मनुमन्यमाना
प्रजावन्तः रयिमक्षीयमाणं । तस्यै वयः हेडंसि माऽपि भूम सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु ॥
यस्यामिदं प्रदिशि यद्विरोचतेऽनुमतिं प्रति भूषन्त्यायवः । यस्या उपस्थं उर्वन्तरिक्षं सा नो देवी
सुहवा शर्म यच्छतु ॥

Pada Paata

मन्यासै । शम् । च । नः । कृधि ॥ ऋत्वे । दक्षाय । नः । हिनु । प्रेति । नः ।
आयूषि । तारिषः ॥ अन्विति । मन्यताम् । अनुमन्यमानेत्यनु - मन्यमाना । प्रजावन्तमिति
प्रजा - वन्तम् । रयिम् । अक्षीयमाणम् ॥ तस्यै । वयम् । हेडंसि । मा । अपीति । भूम
। सा । नः । देवी । सुहवेति सु - हवा । शर्म । यच्छतु ॥ यस्याम् । इदम् । प्रदिशीति
प्र - दिशि । यत् । विरोचत इति वि - रोचते । अनुमतिमित्यनु - मतिम् । प्रतीति । भूषन्ति
। आयवः ॥ यस्याः । उपस्थ इत्युप - स्थः । उरु । अन्तरिक्षम् । सा । नः । देवी ।
सुहवेति सु - हवा । शर्म । यच्छतु ॥

36 TS 3.3.11.5

TS 3.3.11.5

Samhita Paata

रा॒काम॒हः सु॒हवाः सु॒ष्टुती हु॒वे शृ॒णोतु॑ नः सु॒भगा॒ बोध॑तु॒ त्मना॑ । सी॒व्यत्व॑पः सू॒च्याऽच्छि॑द्यमानया
ददा॑तु वी॒रः श॒तदा॑यमु॒क्थ्यं ॥ यास्ते॑ रा॒के सु॒म॒तयः॑ सु॒पेश॑सो याभि॒र्ददा॑सि दा॒शुषे॑ वसू॒नि ।
ताभि॑र्नो अ॒द्य सु॒मना॑ उ॒पाग॑हि स॒हस्र॑पोषः सु॒भगे॑ ररा॒णा ॥ सि॒नीवा॑लि >1, या सु॒पाणिः॑ >2
॥ कु॒हूम॒हः सु॒भगा॑ वि॒द्वाना॑प॒सम॑स्मिन् य॒ज्ञे सु॒हवा॑ जोह॒वीमि॑ सा नो॑ ददातु श्रव॑णं () पि॒तृणां॑
तस्या॑स्ते दे॒वि ह॒विषा॑ वि॒धेम ॥ कु॒हू-दे॒वाना॑म॒मृत॑स्य प॒त्नी ह॒व्या नो॑ अ॒स्य ह॒विषा॑श्चि॒केतु॑ । सं
दा॒शुषे॑ कि॒रतु॑ भूरि॑ वा॒मः रा॒यस्पोष॑ चि॒कितु॑षे दधातु ॥

Pada Paata

रा॒काम् । अ॒हम् । सु॒हवा॒मिति॑ सु - ह॒वा॑म् । सु॒ष्टुती॑ति॒ सु-स्तु॑ती । हु॒वे । शृ॒णोतु॑ । नः ।
सु॒भगे॑ति॒ सु - भ॒गा॑म् । बोध॑तु । त्मना॑ ॥ सी॒व्य॑तु । अपः । सू॒च्या । अ॒च्छि॑द्यमानया । ददा॑तु ।
वी॒रम् । श॒तदा॑य॒मिति॑ श॒त - दा॑यम् । उ॒क्थ्य॑म् ॥ याः । ते । रा॒के । सु॒म॒तय॑ इति॒ सु - म॒तयः॑
। सु॒पेश॑स इति॒ सु - पेश॑सः । याभिः॑ । ददा॑सि । दा॒शुषे॑ । वसू॒नि ॥ ताभिः॑ । नः । अ॒द्य
। सु॒मना॑ इति॒ सु - मना॑म् । उ॒पाग॑हीत्यु॒प - आग॑हि । स॒हस्र॑पोष॒मिति॑ स॒हस्र - पो॒षम् । सु॒भग॑
इति॒ सु - भ॒गे । ररा॒णा ॥ सि॒नीवा॑लि । या । सु॒पा॒णिरिति॑ सु - पा॒णिः ॥ कु॒हूम॑ । अ॒हम् ।
सु॒भगा॒मिति॑ सु - भ॒गा॑म् । वि॒द्वाना॑प॒समि॑ति॒ वि॒द्वान - अप॑सम् । अ॒स्मिन् । य॒ज्ञे । सु॒हवा॒मिति॑ सु
- ह॒वा॑म् । जोह॒वीमि॑ ॥ सा । नः । ददा॑तु । श्रव॑णम् () । पि॒तृणा॑म् । तस्याः॑ । ते । दे॒वि ।
ह॒विषा॑ । वि॒धेम ॥ कु॒हूः । दे॒वाना॑म् । अ॒मृत॑स्य । प॒त्नी । ह॒व्या । नः । अ॒स्य । ह॒विषः॑ ।
चि॒केतु॑ ॥ समि॑ति॒ । दा॒शुषे॑ । कि॒रतु॑ । भूरि॑ । वा॒मम् । रा॒यः । पो॒षम् । चि॒कितु॑षे । दधा॑तु ॥

